

Bezwaar tegen het Obstat

Kortgeleden aan een bisdommelijke bijeenkomst deelgenomen. Daar wordt ons pijnlijk duidelijk dat de bisschop weer, net als voor Vaticanum II, allesbepalend is. Hij beslist wat wij wel en vooral niet, mogen lezen. Alles lijkt weer voorgelegd te moeten worden aan de censor deputatus. Het kritische vrije woord is binnen de Kerk opnieuw geboeid; de tongen gebonden.

Het doet ons denken aan vroegere tijden. Terwijl wij juist zo nieuwsgierig zijn naar boeken die met 'Obstat' afgestempeld zijn, zien we in boeken die we mogen lezen het 'Nihil Obstat' van de censor staan, met daarbij het 'Imprematur' van de bisschop.

In dit teruggrijpen naar de allesbepalende geestelijkheid zien we duidelijk de achterwaartse stappen van de Kerk. De auteur is weer afhankelijk van censor; de leek uit het plebs, het gewone volk, mag opnieuw 'ja en amen' zeggen. Inderdaad is in de Kerk veel verboden, behalve wat mag en dát is verplicht.

Onze grote priester en filosoof Desiderius Erasmus Roterodamus krijgt voor zijn vele schrijfwerk om tot een interne hervorming van de Kerk te komen nooit een nihil obstat. Integendeel, de kritische humanist botst hevig op de kerkelijke censuur. Zijn geschriften worden uiteindelijk verboden door de Index Librorum Prohibitorum. Als grote pleitbezorger van kerkelijke hervorming, wijst Erasmus in zijn geschriften op de corruptie en dogma's van de geestelijkheid. De kerk beschouwt zijn kritiek, vertalingen en theologie als ketters en ondermijnd.

Erasmus stelt echter de rede en christelijke naastenliefde ver boven de dogmatiek. Theologen voelen zich aangesproken en eisen dat zijn vertalingen en geschriften vooraf worden gekeurd. Erasmus hekelt deze vorm van censuur. Hij vindt dat deze strakke kerkelijke controle de intellectuele en spirituele vrijheid van gelovigen schaadt.

Gaat de Kerk weer terug naar Erasmus' tijd? Macht mist hier nog steeds de Tegenmacht. Wij maken bezwaar tegen dat neo-katholieke 'Obstat'.

Dordrecht, 2026-07-10

